

Stichting Broeker Kerk - Jaarverslag 2023

Algemeen

Stichting Broeker Kerk is opgericht in 2017. De kerkgemeenschap heeft het beheer en het onderhoud van de Sint Nicolaaskerk in 2018 overgedragen aan de Stichting Broeker Kerk. De stichting is sindsdien verantwoordelijk voor de instandhouding van de kerk.

Voorjaar 2023 is een mijlpaal bereikt met de afronding van de renovatie van de noordgevel. Daarmee is de kerk (bijna) rondom wind- en waterdicht. Alleen de westgevel moet nog gebeuren. Dat wacht op de restauratie van de toren door de Gemeente Waterland. Een andere grote klus die in het najaar geklaard is, was het vernieuwen van de hele lichtinstallatie in de kerk.

Strategische richting Stichting Broeker Kerk 2021-2025

Het bestuur formuleerde eerder beleidsdoelen in de notitie *Stip op de horizon*. Het gaat om het intensiveren van de fondsenwerving voor instandhouding en restauratie van het gebouw, om het creëren van nieuwe faciliteiten en om verduurzaming daar waar mogelijk. Tevens willen we de culturele activiteiten uitbreiden. Voortvloeiend hieruit zijn we op zoek naar nieuwe manieren om werkracht aan ons te binden door bijvoorbeeld meer mogelijkheden te bieden aan Broekers die incidenteel willen meewerken, in plaats van in een vast vrijwilligers verband. Ook in 2023 werkten we aan de realisatie van deze doelen, samen met onze gildes van vrijwilligers.

Contacten met 'stakeholders'

Gemeente Waterland

Met de Gemeente waren er naast de gebruikelijke contacten extra bijeenkomsten in verband met de Kerkvisie die de gemeente bezig is op te stellen. De Broekerkerk bleek na de inventarisatie door bureau Coup op een heel aantal punten een soort voortrekkersrol te hebben. We hebben dan ook aangeboden om onze kennis en ervaring met de overdracht van de kerk aan het dorp, resp. de Stichting Broeker Kerk, te delen met de andere kerkgemeenschappen in Waterland. De discussie met betrekking tot het onderhoud van het Kerkplein is nog gaande. Een opsteker is dat er een planning ligt voor het onderhoud aan de toren waarvan de gemeente eigenaar is.

Kerkgemeenschap

Regulier jaarlijks overleg was er met een vertegenwoordiging van het kerkbestuur en ook tussendoor weten we elkaar goed te vinden. Na de fusie van de kerken in Broek en Zuiderwoude/Uitdam worden de kerkdiensten afwisselend in Broek en Zuiderwoude gehouden. Dominee Charlotte Kremer, die met de fusie van de kerken ook dominee in Broek werd, verhuisde begin 2023 naar Edam. Zij nam in januari afscheid in de Broekerkerk. De gefuseerde kerkelijke gemeente is nog op zoek naar een opvolger. In de tussentijd verzorgen verschillende dominees de diensten.

Kerkplein burenen

Ook in 2023 hadden we regelmatig contact met de burenen. Zij zetten zich op verschillende manieren in voor het onderhoud van het Kerkplein en daar zijn we hen zeer dankbaar voor. Het hele Kerkplein kreeg een onderhoudsbeurt, aangeboden door een buurman. Daarbij zijn de leibomen gesnoeid. De gemeente heeft de bomen langs de openbare weg gesnoeid. De kerkpleinburenen waren uitgenodigd voor de vrijwilligersbijeenkomst in november.

Samenstelling bestuur

Het bestuur bestond eind 2023 uit de volgende leden:

Marius Josephus Jitta, voorzitter

Laurens Winkel penningmeester, voorgedragen door de diaconie van de Protestantse Gemeente

Marieke Maars secretaris, voorgedragen door de stichting Broeker Gemeenschap

Klaas Valk, voorgedragen door de kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente

Eliane Attinger en Eduard van Holst Pellekaan, leden

Najaar 2023 trad Annemarieke de Boer af omdat het bestuurslidmaatschap niet meer goed te combineren was met gezin en drukke baan.

Begin 2024 trad Laurens Winkel af. Als penningmeester is hij inmiddels opgevolgd door Guliël Schuwer. Frans Haak trad in januari 2024 toe tot het bestuur. Hij volgt Laurens op als bestuurslid en is voorgedragen door de diaconie.

Het bestuur kwam een tiental keren bij elkaar.

Financiële middelen

De stichting verwerft middelen uit drie bronnen: verhuur en exploitatie, subsidies (met name voor groot onderhoud) en giften van de lokale gemeenschap.

1. Bij verhuur gaat het om structureel verhuur aan gebruikers en om incidentele verhuur voor evenementen. Met de kerkgemeenschap zijn afspraken gemaakt over de vergoeding die zij betaalt voor het gebruik. In verband met de fusie van de kerkelijke gemeente Broek in Waterland met de kerkelijke gemeente in Zuiderwoude en Uitdam, is de frequentie van de kerkdiensten in Broek gewijzigd naar in principe eens in de twee weken. De Stichting is de kerkelijke gemeente erkentelijk voor het feit dat dit niet tot een vermindering van de financiële bijdrage aan de Stichting heeft geleid. Exploitatie betreft de horeca. Uit de exploitatie van de horeca ontvangt de Stichting een aan de omzet gerelateerde vergoeding.
2. Bij subsidies gaat het om bijdragen van het Rijk en de provincie Noord-Holland. Van het Rijk ontvangen wij een instandhouding subsidie voor een periode van zes jaar, vanuit de *Subsidieregeling Instandhouding Monumenten (SIM)*, één van de regelingen op grond van de Erfgoedwet. Deze SIM-gelden moet de ontvanger matchen met hetzelfde bedrag aan eigen middelen. Ook de provincie Noord-Holland heeft subsidie verstrekt, bedoeld voor de werkzaamheden aan de noordgevel in 2022/2023. De subsidie van de provincie wordt door het Rijk als “eigen” middelen van de stichting aangemerkt. Dat betekent dat we dat bedrag mogen gebruiken om de SIM-subsidie te matchen. Het voordeel is, dat daardoor donaties in belangrijke mate gebruikt kunnen worden voor het uitvoeren van werkzaamheden die volgens Rijk en provincie “niet subsidiabel” zijn, zoals bijvoorbeeld vernieuwing van de elektra.
3. Bij giften gaat het om donaties met een structureel of een incidenteel karakter. Voor de werving van deze giften heeft zich ook in 2023 het Steunpilarengilde succesvol ingezet. Tevens heeft de Rabo bank uit het coöperatief dividend een donatie verstrekt voor de nieuwe lichtinstallatie.

Het financiële jaarverslag is in mei 2024 door het bestuur vastgesteld. Het is als bijlage bij dit jaarverslag gevoegd.

Koster & de kerk

Marieke Kuen en Wouter Jesse van Koster & de kerk hebben in 2023 met de prachtige, warme zomer een goed seizoen gedraaid. Het Kerkplein is voor fietsers en wandelaars een prettige pleisterplaats. Ook vonden er begrafenissen en bruiloften plaats en culturele verhuur.

Activiteiten

We kijken terug op een mooi cultureel programma, wederom georganiseerd door het Cultuurgilde en het Expositiegilde.

Cultureel programma

Op 15 januari trapte Florian Mantel de serie Toptalenten van het Conservatorium af met een pianoconcert. Het Theatercollege over *Kortelands* van Hans Bennis vond op 19 januari plaats. Op 12 februari speelde Rik Hoogendoorn zijn theatersolo *Zwarte Miep* en op 26 februari gaf het Zeedijkkoor een spetterend concert. Op 30 maart was er een Literair café met Merel Disselkoen en op 14 april waren de Steunpilaren uitgenodigd voor het jaarlijkse Steunpilarenconcert, met dit keer *Café Dansant*, cabaretmuziek uit Berlijn en Parijs. Het Fontana strijkkwartet speelde in de serie toptalenten op 16 april. Aansluitend op de Nationale Dodenherdenking op 4 mei vertelde Daniella Zwaaf het verhaal van haar familie, in het kader van Theater na de Dam. Het tweede Literaire café, tevens het laatste evenement vóór de zomer, stond in het teken van *Het geluk van Limburg*, door Marcia Luyten. Op 1 oktober openden we het culturele winterseizoen met *Tango&Tapas* en het Dansorkest Trajectina. In de herfstvakantie speelde op 15 oktober de theatervoorstelling *Wies op Reis*, voor de jeugd. Op 29 oktober was de derde toptalentenmiddag met barokmuziek van I Cucchiai en op 12 november volgde in dezelfde serie Jeline Weening met jazzmuziek.

Exposities

Het Expositiegilde organiseerde tussen april en oktober om de zes weken nieuwe tentoonstellingen. Tot ons genoegen wisten zij voor een van de tentoonstellingen de vermaarde beeldhouwster (en dorpsgenote) Heleen Levano te strikken.

In april/mei waren schilderijen te zien van Peter Sinnige en Audrey Anderson. In juni/juli stelde Heleen Levano beelden tentoon, samen met Helen Broere, schilderijen. In juli en augustus waren schilderijen van Anneke Peereboom en keramiek van Anneke Mulder te zien. Op de laatste tentoonstelling in september hing werk van Joan Blaise, tekeningen/schilderijen en Maaïke van Veen, schilderijen.

In december vond onder het motto *Kunst met een kus - Pareltjes voor de feestdagen* voor de tweede keer de goed bezochte kunstmarkt plaats, waar kunstenaars uit Broek en omgeving werk verkochten.

De Boekentafel in de kerk was de hele zomer open, terwijl de Rommelmarkt plaats had in maart. Beide activiteiten leverden een mooie opbrengst op.

Naast de Stichting ontplooiden ook de kerkgemeente, de koren, de Broeker Gemeenschap, Broekelicious en de Jeu de Bouleclub diverse activiteiten in en om de kerk en zette Theatervereniging Neeltje Pater weer een mooie kerstboom neer op het Kerkplein.

Vrijwilligers in Gildes

De stichting kan een beroep doen op een grote groep vrijwilligers die in 'gildes' zijn georganiseerd, bijvoorbeeld op het gebied van onderhoud en schoonmaak, culturele activiteiten (exposities, concerten, theatervoorstellingen, historie) en fondsenwerving. De gildes bestaan uit vrijwilligers die reeds binnen de kerk actief waren en door veel nieuwe, door de stichting geworven leden. Gildes werken zo veel mogelijk zelfstandig en worden waar nodig door het bestuur ondersteund. Zoals het geval is bij het bestuur is ook bij verschillende gildes sprake van een geleidelijke overdracht van de werkzaamheden aan nieuwe leden. Dit leidt naast continuering van bestaande activiteiten tot nieuwe impulsen en uitbreiding van het aanbod van activiteiten. Ook in 2023 hebben vrijwilligers klein onderhoud gepleegd, schoongemaakt en geschilderd, was de Boekentafel tijdens Kerk Open dagelijks open en is weer een druk bezochte Rommelmarkt gehouden.

Het Communicatiegilde informeerde iedereen over de voortgang van het onderhoud, culturele activiteiten en ander nieuws. De kanalen zijn: website, Nieuwsbrief, Facebook, Instagram en verder flyers en affiches voor de evenementen. Ook verschenen onze persberichten regelmatig in de (publicatie) Broeker Gemeenschap, in De Waterlander en weleens in het Noord-Hollands dagblad.

Het Steunpilarengilde verwelkomde twee nieuwe leden die in de plaats kwamen van twee van de oprichters die het gilde in 2022 hebben verlaten. Zij zetten zich met verve in voor de fondsenwerving. In het najaar vond het tweede succesvolle fundraising dinner plaats onder de jongere garde Broekers en bedrijven in Broek. Het Steunpilarenconcert begin april was zeer goed bezocht. Voor steunberen organiseerden we een gezellige borrel. Met de donaties kan de Stichting zowel over de in het kader van de subsidieregeling voor groot onderhoud noodzakelijke eigen middelen beschikken als culturele activiteiten in de kerk financieren.

Al onze vrijwilligers nodigden we op 16 november uit voor de jaarlijkse vrijwilligersbijeenkomst. Dit keer hadden we een verrassing voorbereid. De nieuwe lichtinstallatie, die net voltooid was door de firma Ronday, werd door Roeland Brevoord van Ronday met een heuse lichtshow gepresenteerd. Hij liet ons zien wat er allemaal kan, zoals hoofd- en zijbeuken of het orgel apart uitlichten, extra licht op het plafond met de engeltjes, spotjes op plekken waar optredens zijn, heel zacht of heel fel licht – kortom, een waaier van mogelijkheden. We zijn allemaal zeer te spreken over deze vernieuwde installatie. Het bestuur informeerde tevens zoals gebruikelijk de aanwezigen over het reilen en zeilen van de stichting. Op 9 en 10 december waren alle vrijwilligers welkom voor koffie & taart onder de enorme kerstboom in de kerk, waar op die dagen tevens de kunstmarkt plaatshad.

Instandhouding gebouw

In het kader van het groot onderhoud van de kerk zijn in februari de werkzaamheden aan de noordgevel afgerond door Reno-Dijk. Een mijlpaal is bereikt: de kerk is (bijna) rondom wind- en waterdicht.

Nu de buitenkant (bijna) klaar was, werd het tijd om een langere termijnplanning te maken waarin ook de binnenkant van de kerk en de faciliteiten zijn meegenomen. De eerste aanzet voor het plan kwam in juni gereed. De Stichting is buitengewoon gelukkig met de begeleiding door Peter de Vries (Bureau BAK) en dorpsgenoot Allard Meine Jansen. Het bestuur is ook de omwonenden erkentelijk voor het geduld dat zij hebben gehad met de onvermijdelijke overlast.

De volgende fase van renovatie en onderhoud van kerk en kosterij kan plaatsvinden wanneer de Gemeente begint met herstelwerkzaamheden aan de toren. Zij is eigenaar. In 2023 zijn meetpunten

geïnstalleerd die de toren 'in de gaten houden', als opmaat naar renovatie. Inmiddels is duidelijk geworden dat de fundering van de toren niet vervangen hoeft te worden, waardoor de renovatie minder ingrijpende gevolgen heeft voor het kerkgebouw. De gemeente hoopt komende winter te beginnen met de renovatie van de toren. Daarop stemmen wij onze planning af.

Klein(er) onderhoud

Kleine klussen en schilderwerk wordt doorlopend door vrijwilligers gedaan. Hier past een groot 'dankjewel'. Andere, grotere klussen moesten we uitbesteden. Zo is ondermeer de verzakte vloer geëgaliseerd, waarvoor een deel van de enorme zerken moest worden gelicht. Ook het klankbord en een aantal stoelen zijn door professionals hersteld.

Duurzaamheid en energiebesparende maatregelen

In januari 2022 ondertekende de stichting een intentieverklaring, op grond waarvan het Rijk en de provincie Noord-Holland uren ter beschikking stelden om uitgebreid duurzaamheidsonderzoek naar het kerkgebouw te laten doen, door bureau *De Groene Grachten* uit Amsterdam. Deze organisatie is gespecialiseerd in onderzoek naar verduurzaming van historische gebouwen. De adviezen uit hun rapport dat er inmiddels ligt, hebben we deels kunnen opvolgen. De nieuwe lichtinstallatie die in 2023 is gerealiseerd door Runday maakt daar ook onderdeel van uit. Met de nieuwe led-lampen verlagen we de stroomkosten voor het licht met ca 15% ten opzichte van de oude installatie.

Veiligheidsplan

In 2021 is een risico-inventarisatie kerkgebouw gemaakt, volgens het handboek VBMK (Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen). Het 'veiligheidsplan' dat daaruit voortvloeide wordt door het bestuur eens per jaar geüpdatet.